

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 30 juni 1914 kl. 12 m.

Utlåtande, angående avsättande av medel till fonden för stats- skuldens amortering.

I en till bankoutskottet avlåten, den 9 april 1914 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret gjort följande framställning:

»I 14 § av riksgäldskontorets nu gällande reglemente är föreskrivet, att om sådana statsobligationer, i vilka någon viss ovillkorlig återbetalning medelst årlig amortering ej blivit av staten utfäst, varda av fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdade, fullmäktige snarast möjligt skola göra framställning till Riksdagen om anvisande å riksstaten under titel »Utgifter för kapitalökning. Avbetalning å statsskulden» av de medel, vilka böra årligen avsättas till fonden för statsskuldens amortering.

Till följd av denna föreskrift åligger det fullmäktige att i anledning av uppdraget av 1913 års fonderade statslån, för vilket någon sådan ovillkorlig återbetalning ej blivit i de för lånet utfärdade obligationerna stadgad, göra framställning om avsättande av särskilda medel till amortering av statsskulden. Såsom fullmäktige i sin berättelse till 1914 års första lagtima riksdag meddelat, hade av detta lån, som upplagts å 100,000,000 francs eller 72,000,000 kronor, ett belopp av 34,000,000 francs försålts under juni månad 1913, och har sedermera i februari innevarande år även återstående delen av lånet eller 66,000,000 francs fast övertagits av det bankkonsortium, med vilket lånet avslutats. Obligationerna för ifrågavarande statslån äro daterade den 1 oktober 1913 och förskrivna med $4\frac{1}{2}$ % ränta.

Vad beträffar storleken av det belopp, som bör anvisas för amortering av 1913 års lån, tillåta sig fullmäktige erinra om att fullmäktige redan tidigare uttalat sig för att amorteringsanslagen för statsräntelånen måtte så beräknas, att dessa lån — under förutsättning att anslagen användas uteslutande för deras infriande och att obligationerna inlösas till pari — bleve slutbetalda inom en tid ej översti-

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 8 saml. 5 häft. (Nr 8.)

gande 50 år från upptagandet; och få fullmäktige i fråga härom hänvisa till sin skrivelse till bankoutskottet av den 27 februari 1913. De förslag, fullmäktige med tillämpning av denna grundsats framställt, hava ock bifallits av Riksdagen, som för amortering av de båda närmast förut upptagna statsräntelånen (1908 och 1911 års) anvisat sådana belopp, att dessa lån under nyss angivna förutsättning skulle bliva slutamorterade på en tid av 48¹/₂ resp. 50 år. Tillika har 1913 års riksdag, med anledning av fullmäktiges i ämnet gjorda hemställan, beslutat avsätta ett extra anslag till amorteringsfonden av 500,000 kronor för år 1914 ävensom i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit, att Kungl. Maj:t måtte vid uppgörande av förslag till riksstat från och med år 1915 årligen beräkna — förutom de till fonden enligt förutfattade beslut ingående medel — ytterligare ett belopp av 1,000,000 kronor att avsättas till nämnda fond. Syftet härmed har närmast varit att något förkorta amorteringstiden för de äldre statsräntelånen, vilken med förut beviljade anslag beräknats uppgå till i medeltal 70 år.

Då det ur synpunkten av statens kredit är önskvärt, att de principer, vilka vid bestämmandet av amorteringstiden för 1908 och 1911 års statslån godkänts av Riksdagen, även följas i fråga om det senast upptagna statslånet, synes det fullmäktige vara riktigt, att amorteringen av detta lån ej utsträcker utöver en period av 50 år. I stället torde det, med hänsyn till lånets höga räntefot, kunna anses berättigat att amorteringstiden för detsamma göres något kortare än för nyssnämnda båda lån. Fullmäktige vilja alltså föreslå, att för 1913 års statslån måtte anvisas ett annuitetsanslag att utgå från och med år 1915 med 5,25 % av lånets ursprungliga belopp 72,000,000 kronor eller sålunda med 3,780,000 kronor. Under antagande, att denna annuitet toges i anspråk endast för räntelikvid och avbetalning å nu ifrågavarande lån och att obligationerna inlöstes med deras nominella belopp, skulle lånet enligt verkställda beräkningar bliva slutbetalt på en tid av 44 år från ingången av år 1915 eller 45¹/₄ år från obligationernas utgivningsdag.

Beträffande användningen av det annuitetsanslag, som sålunda av fullmäktige förordas, böra givetvis gälla samma bestämmelser, som tidigare meddelats i fråga om andra sådana anslag, eller att av anslaget främst skall utgå ränta å 1913 års statslån och återstoden överföras till fonden för statsskuldens amortering. Enligt föreskrift i 21 § av riksgäldskontorets reglemente skall behållningen å denna fond av fullmäktige med hänsyn till föreliggande förhållanden användas antingen till amortering av statsskulden medelst utlottning eller obligationsköp eller ock till minskning i den nya upplåning, vartill fullmäktige av Riksdagen erhållit bemyndigande.

På grund av det anförda få fullmäktige anhålla, att bankoutskottet behagade föreslå Riksdagen besluta,

att i anledning av 1913 års statslåns upptagande skall från och med år 1915 i riksstaten uppföras ett årligt annuitetsanslag av 3,780,000 kronor,

att av detta anslag skall först utgå den å lånet årligen förfallande räntan, samt att återstoden av anslaget skall i riksstaten för varje år upptagas under titel »Utgifter för kapitalökning. Avbetalning å statsskulden» och av fullmäktige tillgodoföras fonden för statsskuldens amortering.»

Bankoutskottet finner i likhet med fullmäktige det vara önskvärt, att de principer, som vid bestämmande av 1908 och 1911 års statslån godkänts av riksdagen, följas jämväl i fråga om 1913 års statslån, och synes det därför utskottet riktigt, att amorteringen av detta lån icke utsträcker utöver en period av femtio år. Det torde i stället med hänsyn till det senare lånets höga räntefot få anses lämpligt att, såsom fullmäktige föreslå, amorteringstiden för detsamma göres kortare än för de övriga lånen. *Utskottet.*

Utskottet, som ej heller i övrigt funnit något att erinra mot fullmäktiges framställning, får alltså i anslutning till densamma hemställa,

att riksdagen må besluta, att i anledning av 1913 års statslåns upptagande skall från och med år 1915 i riksstaten uppföras ett årligt annuitetsanslag av 3,780,000 kronor,

att av detta anslag skall först utgå den å lånet årligen förfallande räntan,

samt att återstoden av anslaget skall i riksstaten för varje år upptagas under titel »Utgifter för kapitalökning. Avbetalning å statsskulden» och av fullmäktige tillgodoföras fonden för statsskuldens amortering.

Stockholm den 30 juni 1914.

På bankoutskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.

Vid detta ärendes behandling inom utskottet hava närvarit:
av första kammaren: herrar *von Stapelmohr, Hedenstierna, Hallin, Gustafsson, Roos, Ingmansson, Gelotte och Montgomery*; samt
av andra kammaren: herrar *Wijk, Vahlquist, Söderberg* i Stockholm, *Juhlin, Kristensson, Söderberg* i Hobborn, *Forssell och Sommelius*.
